

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A1. Ο συγγραφέας αναφέρεται στην παιδεία και στην εκπαίδευση, επισημαίνοντας πως συχνά ταυτίζονται λανθασμένα. Η παιδεία ως έννοια είναι ευρύτερη. Αρχικά ερμηνεύτηκε ως γαλούχηση των παιδιών, λαμβάνοντας στη συνέχεια, αφενός της έννοια της πλατωνικής αρετής, αφετέρου τη σημασία της παιδικής ηλικίας και του παιδαγωγικού παιγνιδιού. Η εκπαίδευση ως έννοια εμφανίζεται αργότερα, σημαίνοντας τη διδασκαλία. Η ταυτόσημη χρήση των δύο εννοιών μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα και απαιτείται έλεγχος της χρήσης αυτής καθώς, αφενός φαίνονται αντίθετες, αφετέρου έχουν κοινό στοιχείο τη μάθηση. Η σημασία τους, λοιπόν, διαφοροποιείται, με την παιδεία να ταυτίζεται με την προαιρετική μέθοδο και την εκπαίδευση να είναι προκαθορισμένη και υποχρεωτική.

B1.

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B2.

α) Η τελευταία παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με «σύγκριση - αντίθεση», καθώς παρατίθενται οι διαφορές ανάμεσα στην «παιδεία» και στην «εκπαίδευση».

«Η παιδεία είναι περισσότερο μέθοδος · η εκπαίδευση κυρίως πράξη. Η παιδεία ... αντίθετα ... η εκπαίδευση... υποχρεωτική».

β)

- Ωστόσο: αντίθεση
- επομένως: συμπέρασμα
- προκειμένου: σκοπός
- Που πάει να πει ότι: επεξήγηση
- κυρίως: έμφαση

B3.

α)

- Οι αρχές της εντοπίζονται στον Αισχύλο και στον Σοφοκλή.
- Η ίδια λέξη [...] σκοπίμως σχετίζεται κάποτε τόσο με την παιδιά όσο και με την παιδιά.
- [...] το οποίο, όσο βλέπω στα λεξικά, παρουσιάζεται πρώτη φορά στον πλατωνικό Κρίτωνα.
- [...] δημιουργεί σύγχυση εις βάρος και των δύο παραμέτρων της κρίσιμης αυτής συζυγίας.
- Από εκεί και πέρα αρχίζουν εύλογες και λανθάνουσες διαφορές [...].

β)

- αναβαθμίζεται → υποβαθμίζεται
- μεταγενέστερη → προγενέστερη
- επιτρέπουν → απαγορεύουν
- ιδιωτική → δημόσια
- διαφορές → ομοιότητες

B4.

α)

- αναδεικνύεται
- θεωρείται

β) Η παθητική φωνή προσδίδει επισημότητα και τυπικότητα στο λόγο.

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο:

Οι μαθητές καλούνται να γράψουν άρθρο, κατά συνέπεια απαιτείται τίτλος. Ενδεικτικά προτείνεται: «Παιδεύειν και ... εκπαιδεύειν».

α)

- Μέσω της ανθρωπιστικής παιδείας οι νέοι ξεφεύγουν από τη χρησιμοθηρική αντίληψη ζωής (στείρα τεχνοκρατική εκπαίδευση) και αναγνωρίζουν την αξία των πνευματικών αγαθών.
- Περιορίζεται ο εγωκεντρισμός και ο ανταγωνισμός, αφού μέσω της συνεργασίας και της διαδραστικής μάθησης διδάσκεται η συνεργασία, η αλληλεγγύη και το ομαδικό πνεύμα.
- Διαμορφώνονται ολοκληρωμένες προσωπικότητες, με σφαιρικές γνώσεις και πολλαπλά ενδιαφέροντα (πέρα από τη μονομέρεια των γνώσεων με αποκλειστικό στόχο τις εξετάσεις).
- Οξύνεται η κριτική σκέψη και διαμορφώνεται κριτική στάση απέναντι στην (κάθε είδους) προπαγάνδα των Μ.Μ.Ε. Οι νέοι έχουν την αντίληψη να αξιολογήσουν τα εκάστοτε ερεθίσματα και παύουν να είναι ανδρείκελα πολιτικής και καταναλωτικής χειραγώγησης.
- Διαμόρφωση εθνικής και ευρωπαϊκής συνείδησης μέσα στο πλαίσιο του διεθνισμού.
- Καταπολεμάται ο ρατσισμός, η ξеноφοβία και τα στερεότυπα. Με τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες που αντικατοπτρίζονται και στο χώρο του σχολείου, οι μαθητές γαλουχούνται να αποδέχονται το διαφορετικό και να το αφομοιώνουν δημιουργικά.
- Μπορεί να περιοριστεί η μάστιγα του σύγχρονου σχολείου, η ενδοσχολική βία, καθώς οι μαθητές εντρυφούν στην έννοια της ισότητας και της άμιλλας.
- Ενισχύονται κλίσεις και δεξιότητες των μαθητών (ενασχόληση με την τέχνη και τον αθλητισμό).
- Προσφορά πνευματικής καλλιέργειας, μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η αυτογνωσία και η κοσμογνωσία. Η πρώτη έχει άμεση σχέση με την κριτική και τον αυτοέλεγχο, η δεύτερη συντελεί στην κατανόηση του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος και εξοικειώνει με την αντικειμενική πραγματικότητα.
- Ανάπτυξη πολιτικής και κοινωνικής συνείδησης με βάση τις αξίες της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης.
- Διαφύλαξη και μετάδοση εθνικών παραδόσεων.
- Προετοιμασία τους για να εισέλθουν στον κοινωνικό και επαγγελματικό στίβο.

β)

Εκπαιδευτικοί

- Εμπλουτισμός γνώσεων και συνεχής ενημέρωση στο αντικείμενό τους.
- Διαδραστική μάθηση με εποπτικό υλικό.
- Καλλιέργεια διαλόγου στην τάξη.
- Αποποίηση του ρόλου της αυθεντίας και καλλιέργειας της ομαδικότητας και της συνεργασίας με το μαθητή.
- Διεύρυνση της παροχής γνώσεων πέρα από την καθορισμένη «ύλη» και εφαρμογή τους στην καθημερινή ζωή.
- Εθελοντικές πρωτοβουλίες με τους μαθητές για την καλλιέργεια του ανθρωπιστικού ιδεώδους (οικολογικές – φιλανθρωπικές δράσεις).
- Προτροπή ενασχόλησης με την τέχνη και σεβασμό στην παράδοση.
- Ο εκπαιδευτικός οφείλει να λειτουργεί ως πρότυπο συμπεριφοράς και πνευματικού ανθρώπου που θα εμπνεύσει το σεβασμό και την υιοθέτηση αξιών στους μαθητές.

Μαθητές

- Ενεργή συμμετοχή στα κοινά του σχολείου (*εκλέγειν και εκλέγεσθαι*) ώστε να γαλουχηθούν με τις δημοκρατικές αξίες και να αναδειχθούν σε ενεργούς πολίτες.
- Σεβασμός στους σχολικούς κανόνες και τήρηση των εκάστοτε υποχρεώσεών τους ώστε να εξελιχθούν σε σωστούς δημοκρατικούς πολίτες με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Προγράμματα ανταλλαγής μαθητών με απώτερο στόχο την κατάρριψη στερεοτύπων και την καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας, καθώς και τη σφυρηλάτηση ευρωπαϊκής συνείδησης στο πλαίσιο του διεθνισμού.
- Συμμετοχή μαθητών και ενίσχυση πρωτοβουλιών που αναλαμβάνει το σχολείο και αφορά στη διοργάνωση ρητορικών ομιλιών, ομάδων φιλιαναγνωσίας, επιστημονικών ημερίδων, συζητήσεων με ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών, επισκέψεις σε πανεπιστημιακά ιδρύματα και επαγγελματικούς χώρους.
- Συμμετοχή σε πολιτιστικές – αθλητικές δράσεις του σχολείου ώστε να δομηθούν άρτιες προσωπικότητες στο πλαίσιο του καθολικού ανθρωπισμού και να ανταποκριθούν στις σύγχρονες κοινωνικές απαιτήσεις.

Επιμέλεια: Μπαλτσαβιά Ρεγγίνα

Πατέρα Αγγελική

Τσιάκαλου Μαρία

Φλέγκας Κωνσταντίνιος